

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vocabularius

Nestor, Dionysius

[Venedig], 26. Juni 1488

Q

[urn:nbn:de:bsz:31-299724](#)

Donatus	Protasis cum t exili sequente a dici potest propositio: ut homo currit. Dona tus in prologo super Terentium. Protasis primus actus est initiumq drama tis. Prothesis cum th aspirato sequente e dicitur propositu sive præpositio: ut est a ab abs. Prosthesis cum i post o sequente th aspirato & e dici potest additio sive additamentum uel appositio. Prostasis cum t exili post i sequen te a præfatura transferri potest sive præsidentia.	Prothesis Prosthesis Prostasis
Accius	Poeniteo poenites cum ce diphthongo & poeniteor deponens usurpatur. Acci us in armorum iudicio. Nunc poenitebant libenter liberi. Hieronymus in ec clesiastico cap. xxxii. Fili sine consilio nihil facias: & post factum non poenite bis. Et Marci cap. primo legitur. Poenitemini & credite euangelio. Et in acti bus apostolorum. Poenitemini igitur & conuertimini ut delectantur peccata uestra. Habet autem & participium poenitens & poeniturus teste Nonio Accium inducente dicentem. Nec te neq; quenq; arbitror poenitum tuæ laudis. Poeniteo regere potest post se accusatum: ut Carthaginenses poeni tuit bellum quod gesserunt. Poenitet in personale regit a parte ante accusati uum: & a parte post genitium. Poenitet item pro parum uidetur ponitur teste Seruio. Virgilius in bucolicis. Nec te poeniteat calamo triuisse libellum. Terentius. At enim dices: me quantum hic operis fiat poenitet: id est parum mihi uidetur.	Poeniteo Poeniteor Poenitet
Nonius		
Accius		
Seruus		
Virgilius		
Terentius		
Vgutio	Phunus huius phuneris quom mortem significat a græco trahitur. Nā φορος græcae latine cædes uel mors interpretatur. Quom uero exequias designat latinum est funus a funeralibus dictum. Nec a fune phunus cædes descendit ut cum Catholico Vgutio somniauit.	Phunus Funus
Lucanus	Panacea huius panaces cum unico n & hæc panacea declinari in recto potest. Panacea	
Columella	Lucanus libro nono. Et panacea potens & Thessala centaurea. Columella li. Panacea undecimo. Nunc medica panacen lachryma succoq; salubri. Genus est hæc bæ: quæ a Græcis cum ei diphthongo περιπέτεια scribitur: quo nomine etiæ Aesculapii filia uocata fuit teste Aristophane in pluto.	
Aristophan es		
Vgutio	Prora græcum est uocabulū: neq; a prior descendit ut cum Catholico Vgutio Prora somniauit. Pars est nauis anterior.	
Apuleius	Vero queris cu æ diphthongo scribitur teste Apuleio: & ex	Quero
Varro	quæ & res componitur auctore Varrone. Nam propri ut, ait) querere est quæ sit res aliqua iustigare. Et producit quæ	Quæstus
Virgilius	syllabam. Virgilius libro æneidos nono. Lustrat equo muros: aditumq; per aua querit. Et facit in præterito quæstui: in supi no quæstum: & per syncopam quæstum. Inde hæc quæstio & hic quæstus	Quæstio
Plautus	huius quæstus uel quæsti uel more antiquo quæstus. Plautus in aularia. Nā	Quæsto
Terentius	hic apud nos nihil est quæsti. Terentius in Andria. Nunq animu quæsti gra tia ad malas inducam partes. Cato quæstus causa deridebat res suas pue ris. In dativo plurali & ablativo quarti ordinis facit quæstibus per i. Cum	Queror
Cato	quæro composita mutant æ diphthongum in i: ut inquirō perquirō sc̄oq ro acquiro requiro exquirō: quod & exquæro dici potest teste Prisciano:	Questus
Priscianus	qui & Plautum refert ita perscriptum reliquiss in aularia. Intra exquære sit ne ita: ut prædicto. A quæro uenit quæso quæsis cum æ diphthongo teste	Questio
Plautus	Apuleio. Lucretius libro primo. Ni diuum pacem uotis adit ac prece quæ sit. Et facit in præterito quæsi in supino quæstum: teste Charisio: uel secundū	Quærela
Apuleius	Probum quæstui: in supino quæstum: & significat id quod rogo. Ennius ta men (ut Festus refert) quæsero pro querere posuit. Queror quereris depo nens absq; æ diphthongo scribitur: primam corripit syllabam. Ouidius	Querrionia
Lucretius	heroidum. Vela queror reditu uerba carere sive. Et facit in supino questū a quo sit hic questus huius questus. Sed & hæc questio pro querela uel que rionia formari pot. Questus facit in dativo pli & ablativo questibus p u.	
Charisius		
Probus		
Ennius		
Festus		
Ouidius		
Virgilius	Qualus cum unico l genus est uasis uiminei: qui & calathus dicitur. Virgilius.	Qualus
Priscianus	tunc spillo uimine qualos Colaq; prælorum fumosis deripe testis. Qualus	Qualiflus
Festus	format p diminutionē q̄illū: teste Prisciāo: qn & hic q̄illus. Festus. Calathos	Qualiflum

Tullius	græci/nos dicimus' quasillo. Tullius in Philippicis. Annon inter quasilla pē det aurū? Et corripit qua syllabam / licet qualus illam producat. Tibullus.	
Tibullus	Sic tibi cura togæ potior / pressumq; quasillo. Qualus item pro lanificio po nitur / ut interpretati sunt Porphyrio & Acron illud Horatii in tertio carmi num: tibi qualum Cythereæ puer. Quod quidem uasculum / diminutue qua sillum mulieres nocant. Id autem est in quo pensa uel tramā reuoluere solet.	
Porphyrio	Qualis quale relativum qualitatis / sequenti substantiuo responderet: sed & non nunq; antecedenti. Horatius in epodo. Sed incitat me pectus / mammae pu tres equina quales hubera.	Qualis
Acron		
Horatius		
Priscianus	Quercus tam secunda / q; quarta declinatione declinari potest teste Prisciano.	Quercus
Cicero	Cicero in chorographia. Quercorum rami ad terram iacent. Et format pro materiato / querulus & querceus. Virgilius georgicorum primo.	Quernus
Virgilius		Querceus
Porphyrio	Sed tamen & quernas glandes. Porphyrio super illud Horatii in secundo carminum. Querceta Gargani laborant. Querceta (inquit) dicuntur a quer ceis scilicet arboribus. Et Seruius super illud æneidos. vi. At qui umbrata ge runt ciuili tempora queru / ait. Querceam coronā accipiebat / qui in bello ciuem seruassent. Neq; a quæro queris quercus descendit / ut cū Catholico Vgutio somniauit: sed a querquera / auctore Pompeio / in hæc uerba dicete.	Querqra
Seruius		
Vgutio	Quercus dicitur / q; id genus arboris / graue sit / & durum: tum etiam in ingen tem euadat amplitudinem. Querqueram enim (ut subdit) graue / & magnâ quidam dici putant. Querquera item / frigida interpretatur / ut est cū tremo re febris. Lucillius. Iactas me / ut febris querquera. Neq; a queror querquera deducitur: ut cum Catholico somniauit Vgutio: sed a καρκαραι / quod Græci dicunt / ut idem auctor est Pompeius.	
Pompeius		
Lucilius		
Vgutio		
Pompeius		
Agrætius	Quondam / tria tenet tempora / præteritum / præsens / futurum / testibus Agræ tio in Caprum / & Sermo. Virgilius in bucolicis. quondam tua dicere facta Tempus erit. Instantis autem temporis / id est Virgilius protulit / quom dixit. Quondam etiam uitæs redit in præcordia uitæs. Præteriti uero ipsi posuit Bocætius in initio operis de consolatione / quom ait. Carmina qui quondam studio florente peregi.	Quondam
Seruius		
Virgilius		
Virgilius		
Bocætius		
Quintilius	Quis uel qui / quæ uel qua / quod uel quid / genitivo cuius / datiuo cui / uel quoi / teste Quintiliano: quod & protulit Catullus / quom dixit. Furi qui neq; ser uus est / neq; arca. Veteres etiam genitivo cui dicebant / teste Prisciano. Vnde Cicero pro Roscio ait. Vereor enim cuicimodi est Rosci / ne ita hunc uide ar seruare / ut tibi omnino non pepercerim: hoc est cuiuscunq; modi. Et non nunq; monosyllaba dictio est: & quædoq; disyllaba. Virg. li. æneidos quinto. Cui uix attollens Palinurus lumina fatur. Martialis. Cui portat gaudens ans cilla paropside rubra Halecem. Bisyllabæ aut dictionem expressit Manilius / quom ait li. quarto. Sic erit & sedes fugienda / petendaq; cuiq; Sic speranda fides: sic & metuenda pericla. Albinus rerum Romanarum libro primo. Ille cui ternis capitolia celso triumphis Sponte deum patuere / cui freta nulla re postos Abscondere sinu / non tutu mœnibus urbes. Et notandum q; tā fœ minino / q; masculino genere / quis proferri potest / testibus Prisciano / & Dio mede / Ennius referente dicentem. Quis tu es mulier / quæ me insuetu nūcu pasti nomine? Et Plautus in uitularia / ait. Dic mihi si audes / quis ea est / quæ uis ducre uxorem. Sic etiam quisq; fœminino genere protulit Terentius in eunicho / dicens. Hunc oculis nostrarū quisq; non uidit / pro quæq;. Vbi Do natus / quisq; (inquit) multis exemplis probatur etiæ fœminino genere ueter es protulisse. In ablativo aut singulari / facit quo qui / qua qui / quo qui. Te rentius in eunicho. qui cū parmenone: id est cū quo. Virgilius libro ænei. xi. Accæ ex æqualibus unia / Qui cū partiri curas: id est cū qua. Nominativo plu rali / qui / quæ / qua / quæ: quod antiqui declinabat qui / uel ques / quæ / uel ques / teste Prisciano / Pacuvium inducente dicentem in Medea. Ques sunt isti: Et Cas to in originibus / ait. Si ques sūt populi. Genitivo plurali / quorum quarum quorum / uel quium a quæs: teste Seruio super librum primum æneidos da tiuo / & ablativo / quibus / uel quis / producta tamen syllaba / ut scilicet	Quis
Catullus		Quisq;
Priscianus		
Cicero		
Virgilius		
Martialis		
Manilius		
Albinus		
Priscianus		
Diomedes		
Ennius		
Plautus		
Terentius		
Donatus		
Terentius		
Virgilius		
Priscianus		
Pacuvius		
Cato		
Seruius		

Lucanus differat a nominatiuo singulari: ubi correpta est: ut est apud Lucanum libro
 secundo. Pro fata: quis ille / Quis fuit ille dies? Horatius sermone primo.
 Horatius quis humana sibi doluit natura negatis pro quibus.
 Caper Quoties cum s post e& scribi & effiri debet: teste Capro de latinitate: Simili Quoties
 quoq modo roties: sicut decies centies millies.
 Priscianus Quies substantiuū foemini generis adiectiuū uero: triū ē generū teste Priscia Quies
 no: in hæc herba dicente. Inquies: cuius extremā syllabā corripi dixit Probus: genitiuo inquietis declinatur: quod trium factū est generū: cuius etiā simplex in usu trium generū inuenitur. Hæc ille. Vnde Salustius libro historiarum secundo ait. Et in quiete nomine histriones uix sane Burbuleum appellabat.
 Salustius Næuius Lycinus Priscianus Aphranius Næuius Virgilius Seruius Virgilius Nonius Festus Næuius in carmine belli punici. Lang⁹ eius mentē fortuna fecerat quietē. Lycinus Macer annaliū primo. Non minimo opere milites quietes uolebāt esse. Quies substantiuū facit in genitiuo quietis & quieti: teste Prisciano. Aphra nius in emancipato. Sollicito corde corpus non Potitur nunc quiete. Næuius in Protesilaō. Complexa sōno corpora operiuntur: ac suauī quiete dicantur. Virgilius. nec placidam membris dat cura quietem.
 Quando pro aliquando ponitur: & nonnunq pro siquidem teste Seruio: ut est apud Virgiliū libro ænei. xi. quando tot stragis aceruos Teucros tua dextra dedit. Quandoq pro qm accipitur: ut interpretatur Nonius illud Virgiliū: hic tibi sabor enim: qm hæc tua cura remordet. Festus. Quando non solū id quod quia significat: sed etiā id quod postq. Et quom graui uoce pronuntiatur: significat quia: & est cōiunctio. Quando uero accentu acuto: tunc aduerbiū est temporis. Quande etiā pro qm dicebant antiqui. Hæc ille.
 Quiane & quiāna hoc distant: q quiāne reuera significat: teste Seruio: ut ē apd Virgiliū libro ænei. quarto: quiāne auxilio iuuat ante leuatos. Quiāna uero: cur uel quare significat: auctoribus Seruio & Festo. Et est una particula: sicut & quiāne. Virgilius libro ænei. v. Heu qmā tāti cinxerūt æthera nimbi.
 Quatenus cū ē significat qua fine: sicut hac tenus hac fine: auctore Festo: qd anti qui (ut pergit) quatenos dicebant. Quatenus item: significat quousq: ut iter, pretatus est Seruius illud Ciceronis in Lælio: est enim quatenus amicīciā da ri uenia possit. Quatinus per i: significat quia: ut est apud Iuuenalē. Quatinus hic non sunt & uenales elephanti: idest quia. Acron sup illud Horatii in terio carminū: clarus post genitis quatenus: quatenus (iquit) qdiu significat. Nā quatenus aduerbiū est interdum t̄pis interdū loci. Quatinus uero: cōiunctio tantum est. Hæc ille.
 Iuuenalis Quadrans genus est ponderis: quadra uero: mensa quadrata. Iuuenalis. Ut bona summa putes aliena uiuere quadra. Virgilius li. æneidos. vii. Patulis nec par cere quadris. Martialis. Cū mittis turdū me mihi: quadrainue placentæ.
 Martialis Quiris huius quiritis cū ilatio: singulari numero declinatur: etiā pluralis tantū numeri Donatus esse tradiderit. Iuuenalis. tñ una plebe quirite Facundū inuenies. Persius satyra sexta. Heu steriles ueri: quibus una quiritem Vertigo facit. Lucanus libro septimo. Hirtā membra super Romani more quiritis Induxisse togam. Horatius in epistolis. Ludicra & plausus & amici dona queritis. Ouidius. An si pullassem minimū de plebe quiritem. Potest etiam declinari in recto hic quirites: auctoribus Petronio & Sergio in Donatum: quin etiam hic & hæc quiritis: teste Seruio super librū quartū æneidos. Et facit in genitiuo plurali: quiritiū: & per syncopam quiritiū: teste Prisciano. Horatius populis: agrosq quiritum Eripuit.
 Donatus Quo quis quit: & queor: ueteres protulerunt: teste Diomedē. Accium inducē te dicentem. Vnde omnia perdisci: ac percipi queūtur. Et Lucretius libro pri mos ait. Dum ueniant aliae: ac suppleri summa queatur.
 Diomedes Accius Quinquatria dicebantur festa: quibus siebant qm̄ diebus sacra Palladi (ut Ouidius docet) ita appellata: quoniam quinq diebus post idus celebrabantur. Dies enim post idus ater erat. Inde quinquatria: quasi qm̄ ab atro die. Ouidius i fastis. li. iii. Vna dies media est: & siūt sacra Mineruæ. Noia quæ a iūctis

quinq diebus habent. Sanguine prima uacat: nec fas concurrere ferro.

Canfa q̄ est illa nata Minerua die. Altera tresq; sup strata celebratur arena: Ensibus exerts bellica lata dea est. Et tam secunda q̄ tertia declinatione pluri tantū numero substantiue declinatur sicut & cetera noīa festorū auctore Macrobius. Iuuenalis satyra. x. Incipit optare: & totis quinquatribus optat.

Cicero in ep̄lis. Ita tumultuosæ cōciones ita molestæ q̄niquatriis afferebāt.

Quadrupes & quadripedās dici pōt. Sylius li. iiiii. collisaq; quadrupedantū

pectoribus toto uoluuntur corpora campo. Et Virgilius li. æneidos. xi. per fractaq; quadrupedantum Pectora pectoribus rumpunt.

Quadrupes

Quadrupes
dans

Macrobius
Iuuenalis
Cicerο
Sylus
Virgilius

Diomedes

Donatus

Ouidius

Caper

Probus

Priscianus

Plautus

Plautus

Psalmodra

phus

Apuleius

Marcellus

Diomedes

Donatus

Priscianus

Vgutio

Gasparinus

Seruius

Varro

Festus

Ptolemaeus

Festus

Varro

Marcellus

Vgutio

Tortellius

Liuius

Festus

Vgutio

Ptolemaeus

Ptolemaeus

Serenus

Plinius

Serapion

Lucanus

Ouidius

Bocetius

Lucanus

Seruius

Persius

Ouidius

Phocas

Seruius

Adix tam masculini q̄ fœminini generis est testibus Diome, Radix
& Donato in editione secunda: & in obliquis di syllabā p̄
ducit. Ouidi. li. meta. xiiii. Moly uocat supi nigra radice tenet.

Ræte neutro & rætis masculino & fœminino genere declia
ri pōt testibus Capro & Probo: sed & hæc rætia teste Prisia
no. Plautus in rudente. Non uides proferre me uuidū rætem sine squamoso
pecu? Idem iterū in rudente. Nam tūc & operā ludos facit & rætiā ut tempe
stas est. A neutro sit rætiolum & ræticulū: a fœminino ræticularia: a rætia rætia
culū: ut est apud Psalmographū. Cadent in rætiaculū eoz peccatores. Et (ut
Apuleio placet) cū & diphthōgo annotatur.

Rallum cū duplicito l'fœminino genere dicitur. Ralla eadē scriptura genus est uestis
a raritate dicta/ auctore Marcello.

Rana format p̄ diminutionē ranūculus /testibus Diomede/ Donato: Prisciano:
uel secūdū Vgutionē ranula: uel (ut Gasparinus tradit) ranella.

Ricinus cū i latino utrobīq; & hoc riciniū /declinari pōt/ Seruius. Ricinus/ ge/
nus est uestis muliebris. Varro de lingua latina. A reiicio riciniū dictū est.

Ranula Festus. Riciniū /omne est uestimētū quadratū. Est etiā ricinus genus cucume
rist: & genus uermis: qui exitū non habet. Ricina/ insula quædam est. Iberniae
supiacens/ teste Ptolemæo. Rica cū i latino /& c exili/ uestimentū est quadra
tum/ simbriatū/ purpureū: quo flamines pro palliolo utebātur/ teste Festo: &
a ritu dicta est/ auctore Varrone de lingua latina. Alii dicūt q̄ ex lana fiat suc
cida alba: & cœruleo colore inficiatur. Et format diminutiue ricula.

Regilla cū duplicito l'fœminino genere declinatur/ teste Marcelllo: quā & res
gillū neutro declinari posse tradit Vgutio. Genus est uestis.

Regillū Rhegum cū aspiratiōe post r̄ & y græco/ a Tortellio scribi præcipitur. Ciui/
tas est Calabriæ seu Brutiorū teste Liuio libro. iiiii. de secūdo bello punico.

Rhegyni Est aut in eo loco quo Italia a Sicilia dirupta est. Vnde & a φηγύω/ quod est
dirumpo/ nomen assumpsit. Quare Festus dixit esse municipiū in freto Sici

Regiū lo. Neq; a rege cognominatū est/ ut cū Catholico Vgutio soniauit. Et ab hoc
Rhegyo/ Rhegyni dicti sunt. Regiū absq; aspiratione post r̄ & cū i latino/

urbs est Galliæ cisalpinæ/ a rege denominatū: a quo Regienses uocitati sūt.

Regia/ urbs est Syriæ/ teste Ptolemæo. Sunt & eodē noīe uocatæ duæ urbes
mediterraneæ Iberniae Britanicæ/ ut idē Ptolemaeus ostendit.

Rhaphanus cū aspiratiōe post r̄ fœminino genere/ & rhaphanū neutro/ declia
ri pōt. Serenus rhaphanus uel cocta iuuabit. Plinius li. xx. naturalis historiae.

Rhaphanū & silvestre diximus esse laudatissimū in Arcadia. Genus est radi/
cis: qd etiam masculino genere Serapion protulit.

Rigeo riges secūdæ/ & rigo rigas primæ cōiugationis/ utrūq; uerbū notā hē
significationē: & utrobīq; ri syllaba corripitur. Lucanus libro nono.

Rigo Aphrica Cyrenis etiā tūc bruma rigebat. Ouidius libro metamor. quinto.
Dextera dirigit: nec citra mota/ nec ultra est. Bocetius. Et ueris elegi fletibus

ora rigant. Lucanus li. vi. Irrigat Amphrylos famulantis pascuaphœbi.

Ramus & hoc ramale dici pōt/ teste Seruio sup quartū georgicōz. Persius.

Ramus Ut ramale uetus. Ouidi. li. meta. viii. Multifidalq; faces/ ramaliaq; aridatecto.

Ramale Rastrum neutro genere/ & raster masculino/ teste Phoca/ declinari pōt. Vnde
plurali numero rastros dicimus/ & rastra. Seruius. Rastra/ q̄ terram radant.

